

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра державно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор, професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«31 » серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРЕАТИВНІСТЬ У ПРАВОІНТЕРПРЕТАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь

08- Право

(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальності

081- Право

(шифр і назва спеціальності)

Назва освітньо-наукової програми: **Право**

Факультет права, економіки та кібербезпеки

(назва інституту, факультету)

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти **доктор філософії (PhD)**

ОДЕСА
2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни забезпечення оволодіння загальнонауковими компетенціями та універсальними навичками дослідника
Креативність у правоінтерпретаційній діяльності для здобувачів наукового ступеня доктора філософії за спеціальностями: **081 – Право**
«20» серпня 2021 року. – 12 с.

Розробник:

д.ю.н., професор

Денис МАНЬКО
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **державно-правових дисциплін**

Протокол № 1 від «20» серпня 2021 року

Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін
д.ю.н., професор

Денис МАНЬКО
(прізвище та ініціали)

«20» серпня 2021 р.

Гарант освітньої програми

д.ю.н., професор

Денис МАНЬКО
(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2020 р.

Схвалено Вченого ради Міжнародного гуманітарного університету

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-науковий рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання			
Креативність у правоінтерпретаційній діяльності	Спеціальність 081 Право	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		5-й	5-й
		Лекції	
Тижневих годин		26 год.	6 год.
- для денної форми навчання:		Практичні, семінарські	
аудиторних – 8		24 год.	4 год.
самостійної роботи – 22;		Лабораторні	
- для заочної форми навчання:		немає	
аудиторних – 2,5		Самостійна робота	
самостійної роботи – 42		130 год.	170 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

Анотація. Навчальна дисципліна «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності» орієнтована на формування у аспірантів здатності нетривіального та нетрадиційного підходу до вирішення питань у правовій сфері під час проведення діяльності з тлумачення права. Телеологічна спрямованість креативного мислення орієнтована на творчий підхід під час правоінтерпретації. Креативність у правоінтерпретаційній діяльності спирається на постнекласичну парадигму методології юриспруденції засновану на принципах додатковості, міждисциплінарності, інтерсуб'єктності, плоралізму.

Мета. Навчальна дисципліна «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності» має забезпечити оволодіння особами, які навчаються на освітньо-науковій програмі доктора філософії за спеціальністю: 081 – Право, сучасними знаннями та уміннями у сфері тлумачення правових актів та створення правоінтерпретаційних актів.

Основні завдання.

Розкрити природу герменевтики права, визначити її поняття та історію розвитку. Проаналізувати понятійний апарат у правовій сфері. Охарактеризувати процеси мислення і розуміння в праві. Розкрити поняття тлумачення права, його ціль, завдання та функції. Визначити предмет і об'єкт тлумачення у правовій сфері. Охарактеризувати особливості тлумачення Конституції та законів України, актів застосування та реалізації права, договорів, контрактів та норм міжнародного права. Проаналізувати види тлумачення у правовій сфері. Надати характеристику статусу суб'єктів тлумачення правових актів. Виділити та обґрунтuvати способи тлумачення у правовій сфері. Проаналізувати поняття та ознаки актів тлумачення права, їх функції, структуру та зміст.

Мова навчання – українська.

Статус навчальної дисципліни – вибіркова навчальна дисципліна.

2. Вимоги до результатів навчання та компетентностей, які планується сформувати

Навчальна дисципліна «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності» забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК-1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницької діяльності.

ФК-2. Здатність до застосування концептуальних та методологічних знань в науково-дослідній роботі та предметній сфері наукових досліджень.

ФК-3. Здатність до вирішення наукових проблем та завдань у сфері дослідження

ФК-7. Здатність формувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.

ФК-8. Здатність до критичного аналізу досліджень різних науковців з предметної сфери наукового пошуку.

ФК-12. Здатність до генерування ідей та створення нових знань у сфері дослідження.

ФК-17. Здатність до ділового спілкування у науковому та освітньому середовищі.

Результати навчання:

ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.

ПРН-2. Розуміти науково-практичний зміст та тенденції розвитку сучасного права.

ПРН-3. Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень.

ПРН-9. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.

ПРН-14. Переосмислювати наявне та створювати нове цілісне уявлення, пропонувати та обґрунтовувати гіпотези на основі теоретико-методологічного аналізу з предметної сфери наукового дослідження.

ПРН-17. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.

ПРН-23. Знати предметну сферу сучасного право- і державознавства та суміжні сфери

ПРН-24. Знати фактори, що зумовлюють особливості буття права та держави в умовах сучасних суспільних викликів

ПРН-26. Знати правила, прийоми, технології інтерпретації у правовій сфері.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

В результаті вивчення дисципліни «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності» аспіранти мають:

Знати:

- основні теоретичні положення правоінтерпретації;
- правила та прийоми тлумачення у правовій сфері;
- особливості технологій тлумачення правових актів

Розуміти:

- герменевтичний підхід до вивчення юридичних текстів;

Вміти:

- тлумачити правові норми та принципи;
- готувати документальне оформлення результатів правоінтерпретаційної діяльності;

Аналізувати:

- системи способів та прийомів тлумачення у правовій сфері;

Оцінювати:

- правоінтерпретаційних актів та процесів тлумачення.

3.Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності».

Фактори, що визначають необхідність тлумачення у правовій сфері. Предмет курсу "Креативність у правоінтерпретаційній діяльності". Мета та завдання курсу " Креативність у правоінтерпретаційній діяльності"

Герменевтика: поняття та історія розвитку. Юридична герменевтика як наука і метод. Витоки герменевтичного методу. Становлення та розвиток теорії тлумачення права. Тлумачення та інтерпретація права

Тема 2. Понятійний апарат у правовій сфері.

Система понять та категорій сучасної юриспруденції. Категорійний апарат. Оціночні поняття та дефінітивні норми. Юридична термінологія. Проблемні аспекти юридичної термінології

Тема 3. Розуміння в праві

Мислення і розуміння у правовій сфері. Розуміння та творче мислення. Розуміння і нерозуміння. Сутність, види та рівні розуміння. Мова і право. Проблема перекладу юридичних текстів. Юридична техніка, мови права і законодавча стилістика

Тема 4. Теоретико-правова характеристика тлумачення у правовій сфері

Поняття та юридична природа тлумачення права. Ціль, завдання та функції тлумачення права. Подвійна сутність тлумачення. Сторони (етапи) тлумачення права. Дух і буква закону. Тлумачення права та правотворчість. Тлумачення, правозастосування та право реалізація

Тема 5. Предмет і об'єкт тлумачення у правовій сфері

Предмет та об'єкт тлумачення права. Поняття, різновиди та стилі тексту. Загальна характеристика юридичного тексту. Повідомлення та метаповідомлення. Види мета повідомлень. Тлумачення Конституції та законів України. Тлумачення актів застосування та реалізації права. Тлумачення договорів, контрактів та норм міжнародного права. Результати тлумачення у правовій сфері

Тема 6. Види тлумачення у правовій сфері

Підстави класифікації тлумачення правових норм. Види тлумачення права за суб'єктом: офіційне та неофіційне тлумачення. Різновиди тлумачення права за обсягом: буквальне, розширювальне та обмежувальне тлумачення

Тема 7. Суб'єкти тлумачення правових актів

Поняття та види суб'єктів тлумачення права. Суб'єкти офіційного (автентичного та легального) тлумачення права. Суб'єкти неофіційного (комpetентного, професійного, доктринального та буденного) тлумачення права.

Тема 8. Способи тлумачення у правовій сфері

Поняття і види основних способів тлумачення права та їх співвідношення. Філологічний (мовний, граматичний), логічний, історико-політичний, системний (систематичний), телеологічний та функціональний способи тлумачення права.

Тема 9. Інтерпретаційні правові акти

Поняття та ознаки актів тлумачення права. Функції, класифікація інтерпретаційних актів. Структура та зміст актів тлумачення права. Акти тлумачення Конституційного Суду України

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	дenna форма навчання у тому числі					заочна форма навчання у тому числі					
		лекц.	прак	лаб	інд	сам. роб.	усього	лекц	прак	лаб	інд	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання спецкурсу «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності».	28	4	4			20	20					20
Тема 2. Понятійний апарат у правовій сфері.	28	4	4			20	20					20
Тема 3. Розуміння у праві.	14	2	2			10	20					20
Тема 4. Теоретико-правова характеристика тлумачення у правовій сфері	14	2	2			10	20					20
Тема 5. Предмет (об'єкт) тлумачення у правовій сфері	14	2	2			10	20					20
Тема 6. Види тлумачення у правовій сфері	28	4	4			20	20	2	2			16
Тема 7. Суб'єкти тлумачення у правовій сфері	14	2	2			10	20	2				18
Тема 8. Способи тлумачення у правовій сфері	26	4	2			20	20	2	2			16
Тема 9. Інтерпретаційні правові акти	14	2	2			10	20					20
Усього годин	180	26	24			130	180	6	4			170

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д / з
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності». <ul style="list-style-type: none"> 1. Предмет, мета та завдання курсу «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності» 2. Герменевтика: поняття та історія розвитку 3. Юридична герменевтика як наука і метод. Витоки герменевтичного методу, становлення та розвиток теорії тлумачення права 4. Фактори, що визначають необхідність тлумачення у правовій сфері. 	4 / -

2	Тема 2. Понятійний апарат у правовій сфері. 1. Система понять та категорій сучасної юриспруденції. 2. Категорійний апарат. Оціночні поняття та дефінітивні норми. 3. Юридична термінологія. 4. Проблемні аспекти юридичної термінології	4 / -
3	Тема 3. Розуміння в праві 1. Мислення і розуміння у правовій сфері. 2. Розуміння та творче мислення. 3. Розуміння і перозуміння. Сутність, види та рівні розуміння. 4. Мова і право. 5. Проблема перекладу юридичних текстів. 6. Юридична техніка, мови права і законодавча стилістика	2 / -
4	Тема 4. Теоретико-правова характеристика тлумачення у правовій сфері. 1. Поняття, ціль, завдання та функції тлумачення права. Тлумачення та інтерпретація 2. Подвійна (об'єкт-суб'єкtna) сутність тлумачення. Сторони (етапи) тлумачення права 3. Дух і буква закону. Тлумачення права та правотворчість, правозастосування та реалізація права 4. Тлумачення Конституції та законів України 5. Тлумачення актів застосування та реалізації права	2 / -
5	Тема 5. Предмет і об'єкт тлумачення у правовій сфері 1. Предмет та об'єкт тлумачення права. Поняття, різновиди та стилі тексту. 2. Загальна характеристика юридичного тексту. 3. Повідомлення та метаповідомлення. Види мета повідомлень. 4. Тлумачення договорів, контрактів та норм міжнародного права. 5. Результати тлумачення у правовій сфері	2 / -
6	Тема 6. Види тлумачення у правовій сфері. 1. Підстави класифікації та види тлумачення правових норм 2. Офіційне та неофіційне тлумачення права 3. Буквальне, розширювальне та обмежувальне тлумачення правових норм 4. Поняття та види суб'єктів тлумачення права 5. Суб'єкти автентичного та легального тлумачення права 6. Суб'єкти компетентного (професійного), доктринального та буденного тлумачення права	4 / 2
7	Тема 7. Суб'єкти тлумачення правових актів 1. Поняття та види суб'єктів тлумачення права. 2. Суб'єкти офіційного (автентичного та легального) тлумачення права. 3. Суб'єкти неофіційного (компетентного, професійного, доктринального та буденного) тлумачення права	2 / -
8	Тема 8. Способи тлумачення у правовій сфері. 1. Поняття і загальна характеристика основних способів тлумачення права: філологічного, логічного, історико-політичного, системного, телеологічного, функціонального та їх співвідношення 2. Поняття, ознаки та функції актів тлумачення права. Акти тлумачення права в системі правових актів	2 / 2
9	Тема 9. Інтерпретаційні правові акти 1. Систематизація та класифікація інтерпретаційних правових актів 2. Структура та зміст актів тлумачення 3. Офіційні акти Конституційного Суду України	2 / -

6. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Виконуючи самостійну роботу, слід знайомитися з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою. Прочитані матеріали необхідно акумулювати у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення заліку.

Питання, які треба розглянути самостійно та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д / з
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Креативність у правоінтерпретаційній діяльності». <ol style="list-style-type: none"> 1. Виявіть які міждисциплінарні зв'язки притаманні курсу " Креативність у правоінтерпретаційній діяльності" 2. Визначте які спеціальні знання та навички формуються у студентів, які вивчають " Креативність у правоінтерпретаційній діяльності " 3. Проаналізуйте функції тлумачення у правовій сфері та порівняти їх з функціями інших видів юридичної діяльності 4. Виявіть які значення має термін "герменевтика"? 	20 / 20
2	Тема 2. Понятійний апарат у правовій сфері. <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте як співвідносяться між собою терміни "герменевтика права", "тлумачення права" та "інтерпретація права"? 2. Виясніть що таке "герменевтичне коло"? 3. Виявіть проблему розмежування та особливості герменевтики в літературі, герменевтики в богословії та герменевтики у праві: 5. Проаналізуйте позитивістський і природноправовий підходи тлумачення 	20 / 20
3	Тема 3. Розуміння в праві <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте особливості понятійно-категорійного апарату тлумачення у правовій сфері 2. Дайте визначення наступним поняттям: поняття, , термін, категорія, понятійно-категорійний апарат, термінологія, дефінітивна норма, оціночні поняття 3. Наведіть логічний зв'язок між теоретичною конструкцією "понятійно-категорійний апарат" та тлумаченням у правовій сфері як практичною діяльністю 4. Аргументуйте що таке "терміноведення" та дайте його загальну характеристику? <p>Підготуйте схему «Види юридичної термінології» та виявіть проблемні питання юридичної термінології</p>	10 / 20
4	Тема 4. Теоретико-правова характеристика тлумачення у правовій сфері. Предмет і об'єкт тлумачення у правовій сфері <ol style="list-style-type: none"> 1. Наведіть кілька груп авторів з протилежним розумінням сутності та природи тлумачення права 2. Визначте межі тлумачення правових норм 3. Виявіть чи закріплюється офіційно визначення тлумачення права в українському законодавстві 	10 / 20

	4. Виведіть своє визначення тлумачення права 5. Проаналізуйте які проблеми для правотворчості може створювати тлумачення правових норм.	
5	Тема 5. Предмет і об'єкт тлумачення у правовій сфері 1. Визначте що таке текст та його класифікацію. Порівняйте ознаки юридичного тексту з характеристиками інших різновидів текстів та виявіть спільні та відмінні риси 2. Виявіть головне завдання інтерпретатора правових норм 3. Визначте чи обов'язковим є використання принципів моралі в процесі тлумачення правових норм? Які результати тлумачення правої норми мають бути, якщо закон йде всупереч з принципами моралі? 4. Складіть схему "класифікація принципів права" та визначте чи підлягають тлумаченню принципи права	10 / 20
6	Тема 6. Види тлумачення у правовій сфері. 1. Проаналізуйте підстави класифікації та види тлумачення правових норм 2. Надайте розгорнуту характеристику офіційному та неофіційному тлумаченню права 3. Поясніть, в чому відмінності таких видів тлумачення як: буквальне, розширювальне та обмежувальне	20 / 16
7	Тема 7. Суб'єкти тлумачення правових актів 1. Підготуйте список суб'єктів які можуть бути віднесені до офіційних суб'єктів тлумачення 2. Надайте перелік суб'єктів легального тлумачення правових актів 3. Проаналізуйте статус адвоката в якості суб'єкта тлумачення правових норм	10 / 18
8	Тема 8. Способи тлумачення у правовій сфері. 1. Надайте характеристику основних способів тлумачення права: філологічного, логічного, історико-політичного, системного, телеологічного, функціонального та їх співвідношення 2. Підготуйте доповідь на тему: Акти тлумачення права в системі правових актів	20 / 16
9	Тема 9. Інтерпретаційні правові акти 1. Вкажіть основні технології систематизації інтерпретаційних правових актів 2. Занотуйте у конспектах структуру та зміст Пленуму ВСУ 3. Знайдіть Рішення Конституційного Суду України та проаналізуйте які способи інтерпретації були використані під час його створення	10 / 20

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання для кожного аспіранта полягає у наступному: створення та представлення викладачеві письмового інтерпретаційного правового акту.

8. Методи контролю

Форми вимірювання результатів навчання

Результат навчання	Вимірювання кожного результата навчання
<p>Знання: Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.</p> <p>Розуміти науково-практичний зміст та тенденції розвитку сучасного права.</p> <p>Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень.</p> <p>Здійснювати моніторинг науково-практичних проблем у професійній галузі з використанням методів збирання інформації (спостереження, аналіз документації, опитування, тестування та ін.) і методів кількісної та якісної обробки даних (математичні, статистичні та ін.).</p> <p>Основні теоретичні положення правоінтерпретації; правила та прийоми тлумачення у правовій сфері; особливості технологій тлумачення правових актів</p>	Виступи на практичних заняттях, відповідь на заліку
<p>Розуміння: Володіти та використовувати сучасні інформаційні технології при проведенні наукових досліджень.</p> <p>Знати предметну сферу сучасного права – і державознавства та суміжні сфери.</p> <p>Знати фактори, що зумовлюють особливості буття права та держави в умовах сучасних суспільних викликів.</p> <p>герменевтичний підхід до вивчення юридичних текстів;</p> <p>Уміння: шукати та узагальнювати наукову, нормативну та емпіричну інформацію по темі власного дослідження; складати програму і план власного дослідження; формулювати висновки та узагальнення по темі власного дослідження; володіти прийомами роботи над науковим текстом; оформляти, презентувати та захищати результати наукового дослідження</p>	Виступи на практичних заняттях, відповідь на заліку
<p>Аналіз:</p> <p>Теоретичних, нормативних, емпіричних та експериментальних даних;</p> <p>структур, логіки і системи вимог до власної дисертаційної роботи;</p> <p>системи способів та прийомів тлумачення у правовій сфері;</p> <p>Оцінка:</p> <p>результатів попередніх наукових досліджень у сфері власного дослідження;</p> <p>актуальності та практичну значущість результатів власного дослідження;</p> <p>правоінтерпретаційних актів та процесів тлумачення; аргументації на користь власної наукової позиції та проти неї.</p>	Виступи на практичних заняттях, відповідь на заліку, оцінка індивідуального завдання

9. Критерії оцінки знань здобувачів наукового ступеню доктора філософії

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-баловою шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («зараховано», «не зараховано») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЕКТС – A, B, C, D, E, FX, F).

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» A - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» B - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» C - від 74 до 81 балів – Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

Сума балів за 100-балльною шкалою	Шкала ECTS	Національна шкала	Рівень компетентності	Оцінка за національною для заліку
				зараховано
90-100	A	відмінно	високий	
82-89	B	дуже добре	достатній	
74-81	C	добре		
64-73	D	задовільно	середній	
60-63	E	достатньо		
35-59	FX	нездовільно з можливістю повторної здачі семестрового		
1-34	F	нездовільно з обов'язковим повторним вивчанням залікового кредиту	низький	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна:

1. Крестовська Н.М. Теорія держави і права. Елементарний курс: навч. посіб. / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвеєва. Х.: Одіссея, 2014. 432 с.
2. Михайлович Д.М. Офіційне тлумачення закону: дисертація канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2003. 198 с.
3. Рабінович П., Савчук Н. Офіційно-нормативне тлумачення законодавства як інструмент адаптації правового регулювання до соціальних змін. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. №1. С.23-35.
4. Тодика Ю.М. Тлумачення Конституції і законів України: теорія та практика: Монографія. Х.: Факт, 2003. 328 с.
5. Юдін З. М. Загальна теорія інтерпретації договору : монографія. О. : Фенікс, 2008. 156 с.

Допоміжна:

6. Власов Ю.М. Проблеми тлумачення норм права. Інститут Держ. і права ім. В.М. Корецького. Київ 2001.
7. Малента В. С. Види неофіційного тлумачення норм права. *Наука і правоохоронна*. 2010. № 2. С. 156-158.
8. Матвеєва Л.Г. Інтерпретаційні акти як різновид правових актів. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2000. №2. С.114-117.
9. Михайлович Д.М. Деякі аспекти проблематики доктринального тлумачення. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2002. Вип. 20. С. 164–170.
10. Савчук Н.І. Забезпечення прав людини як визначальна детермінанта офіційної інтерпретації законодавства. *Актуальні проблеми політики*. Одеса, 2001. Вип. 12. С.199-207.

Нормативні акти:

11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15/paran720#n720>
12. Конституція України : Закон від 28 червня 1996 р. № 254л/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4838>
13. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
14. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
15. Про інформацію : Закон України. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
16. Про судоустрій та статус суддів : Закон від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
17. Цивільний кодекс України : Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
18. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон від 18.03.2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Інформаційні ресурси:

19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42016052>
20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42016052>
21. Каталог електронних бібліотек України. URL: <http://www.nbuvgov.ua/portal/books.html>
22. Каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України. URL: <http://www.nbuvgov.ua/portal/libukr.html>
23. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuvgov.ua>
24. Офіційний портал ВРУ . URL: <http://iportal.rada.gov.ua/>